

Reactie op het ontwerpbesluit experiment gesloten coffeeshopketen

Publicatiedatum 12-11-2018
Einddatum consultatie 24-12-2018

Bron documenten: <https://www.internetconsultatie.nl/geslotencoffeeshopketen/>

Status: Openbaar

Inleiding

Het ontwerpbesluit experiment gesloten coffeeshopketen versienr. 12-11-2018 is een nadere uitwerking van het wetsvoorstel experiment gesloten coffeeshopketen. Het voorstel is gericht op drie doelgroepen: gemeenten, coffeeshops en telers.

Aanvankelijk stonden veel gemeenten welwillend tegenover het idee van een experiment, maar de afgelopen periode is duidelijk geworden dat steeds meer gemeenten de door het kabinet gestelde voorwaarden van het experiment te streng vinden.¹

Ook een groot deel van de coffeeshophouders staat in principe positief tegenover regulering van de wietteelt. Zij hebben echter grote bedenkingen bij de nu voorgestelde uitwerking van het experiment en pleiten voor een alternatieve benadering.²

Hieronder volgen eerst enkele opmerkingen ten aanzien van bepaalde onderdelen van het ontwerpbesluit. Vervolgens zal specifiek worden ingegaan op de voorstellen rond de teelt, vanuit het perspectief van een cliënt van KH Legal Advice die in dit stadium liever anoniem wil blijven, maar wel bereid is zijn kennis en ervaring te delen met het kabinet.

Gefaseerde invoering

- Zodra het experiment begint worden alle coffeeshops in de deelnemende gemeenten volledig afhankelijk van de door de Staat aangewezen telers. De verkoop van buitenlandse hasj wordt verboden en de coffeeshops in de deelnemende gemeenten mogen vanaf dat moment alleen nog maar gesloten, voorverpakte eenheden wiet verkopen die zijn aangeleverd door de door de Staat aangewezen telers.

Terecht heeft de coffeeshopsector aangegeven dat het vrijwel onmogelijk is om van de ene op de andere dag hun gehele assortiment te vervangen door een compleet nieuw aanbod. Als alternatief voor deze zogenaamde 'clean sweep' (in één keer verplicht overstappen van het huidige assortiment naar een 100% gereguleerd aanbod) hebben de coffeeshophouders een gefaseerde invoering van gereguleerde wiet voorgesteld. Daarbij voegen coffeeshops stap voor stap gereguleerde wietvarianten toe aan het huidige assortiment. Hiermee kan worden voorkomen dat consumenten uitwijken naar de zwarte markt (hetgeen leidt tot meer risico's voor de volksgezondheid en meer overlast) en naar coffeeshops die niet meedoen aan het experiment (waterbedeffect).

KH Legal Advice steunt dit voorstel van de coffeeshopsector. Het zou inderdaad beter zijn om gedurende het experiment de wiet van de door de Staat aangewezen telers geleidelijk toe te voegen aan het assortiment van de coffeeshops. Op die manier bied je consumenten de keuze en bied je coffeeshops de ruimte. Een geleidelijke overgang is een stuk logischer en biedt tevens een oplossing voor de gesignaleerde problemen.

Het is beter om een nieuw product te introduceren binnen een bestaande markt dan de gehele markt opnieuw in te richten. Op die manier neem je de consumenten serieus, geef je de markt de ruimte om het tempo te bepalen, krijgen telers meer ruimte om goede producten te ontwikkelen en kunnen coffeeshops ergens op terugvallen, niet alleen tijdens, maar ook na het experiment.³

Roken

- Gedurende het experiment is de verkoop van producten waarin wiet is verwerkt niet toegestaan, omdat de coffeeshops in de deelnemende gemeenten straks alleen nog maar wiet mogen verkopen in door de telers aangeleverde en verzegelde verpakkingen.

Hoewel het kabinet het roken (van tabak) zo veel mogelijk wil ontmoedigen, getuige de in het nationaal preventieakkoord neergelegde ambities, biedt het experiment de deelnemende coffeeshops en de door de Staat aangewezen telers nauwelijks mogelijkheden om consumenten hierin tegemoet te komen. Hiermee miskent het kabinet de groeiende vraag naar cannabisproducten die niet worden gerookt, maar op een andere manier worden geconsumeerd, zoals eetwaren en extracten. Gelet op hiermee gepaard gaande voordelen voor preventie en de bescherming van de volksgezondheid is het onbegrijpelijk dat het experiment niet meer ruimte biedt voor productinnovatie. Het belangrijkste product van de toekomst is geen product wat je rookt, maar wat je eet of drinkt.

Terug naar af

- Na afloop van het experiment moet alles weer worden zoals het was. Coffeeshops moeten hun wiet weer afnemen van illegale telers en de vergunning van de door de Staat aangewezen telers wordt ingetrokken. Ongeacht of het experiment een succes wordt of niet, na 4,5 jaar (deze periode kan mogelijk worden uitgebreid tot 6 jaar) moeten alle coffeeshophouders die hebben deelgenomen aan het experiment zich weer tot de illegaliteit wenden.

Alle bij het experiment betrokken partijen zijn het er over eens dat je na afloop van het experiment niet meer terug kunt keren naar een illegale situatie. Niemand zit daar op te wachten. De gemeenten niet, de coffeeshops niet en de telers die straks een vergunning krijgen van de Staat al helemaal niet. Het is nog maar zeer de vraag of de coffeeshops in de deelnemende gemeenten na afloop van het experiment erin zullen slagen voldoende (illegale) leveranciers te vinden. Daarnaast is het volstrekt onzeker of de door de Staat aangewezen telers binnen de beperkte duur van het experiment erin zullen slagen de door hun gedane investeringen terug te verdienen. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen voor het animo om deel te nemen aan het experiment of voor de bedrijfsvoering van de door de Staat aangewezen telers gedurende het experiment.

Consumenten

In Nederland gebruiken naar schatting bijna 900.000 mensen van 18 jaar en ouder regelmatig cannabis.⁴

Over het algemeen gaat het om verstandige, verantwoordelijke, volwassen mensen die een bewuste keuze maken om cannabis te gebruiken. Zij zijn gebaat bij een kwalitatief hoogstaand en veilig product en bij heldere voorlichting en preventie. Uiteindelijk zijn het de consumenten die bepalen of het experiment een succes wordt of niet.

Er zijn verschillende voorstellen gedaan om deze consumenten te betrekken bij het experiment, zoals het inrichten van een consumentenpanel, om zowel in de voorbereidingsfase als gedurende het experiment informatie te verkrijgen over de wensen en behoeften van consumenten.

Ook volgens het kabinet is het van belang dat er optimaal op de vraag van de markt kan worden ingespeeld en dat er sprake is van een representatief aanbod voor de consument.

Het ontwerpbesluit gaat echter niet in op de vraag hoe deze consumenten het beste bij het experiment kunnen worden betrokken. Dat is een gemiste kans, zeker nu dergelijke informatie zeer waardevol kan zijn voor alle bij het experiment betrokken partijen.

Consumenten moeten in staat worden gesteld feedback te geven over de verschillende wietvarianten (welke soorten vallen in de smaak) en over de wijze waarop deze wietvarianten worden aangeboden (bevalt het product, bevalt de verpakking). Telers kunnen hier op inspelen door hun productie aan te passen aan de behoeften van de consument. Coffeeshops kunnen beter rekening te houden met de wensen van hun klanten. Ook de instellingen die zich bezig houden met preventie en voorlichting hebben baat bij feedback van consumenten. Dit stelt hen in staat mensen beter te bereiken en in te spelen op hun behoeften qua informatievoorziening en hulpverlening.

Preventie

Terecht wordt in het ontwerpbesluit de nodige aandacht besteed aan preventie en voorlichting. Voor coffeeshops in de deelnemende gemeenten geldt straks de verplichting dat het verkopend personeel een training moet hebben gevolgd over het gebruik van wiet en de daaraan verbonden risico's, zodat zij in staat zijn hun klanten daarover op een goede wijze te kunnen informeren.

In de training moet aandacht zijn voor de gezondheidsrisico's van het (problematisch) gebruik van wiet, de wijze van gebruik, preventie van verslaving en de wijze waarop hierover advies kan worden gegeven. Daarnaast moet er aandacht zijn voor doorverwijzen in geval van een vermoeden van problematisch gebruik. Niet is voorgeschreven welke training moet worden gevolgd, alleen het doel is omschreven. Hiermee wordt ruimte geboden aan het veld om een passende training aan te bieden, aldus de toelichting op het ontwerpbesluit.

Op zich is het een goede zaak dat de training van het personeel aan het veld wordt overgelaten. Daarbij is wel van belang dat de aangeboden trainingen aan bepaalde voorschriften voldoen. In dat kader rijst meteen de vraag op welke wijze en door wie dit wordt gecontroleerd en of er sprake is van een keurmerk of benchmark.

Ook rijst de vraag waarom de eis dat het verkopend personeel een training moet hebben gevolgd over het gebruik van wiet en de daaraan verbonden risico's alleen geldt voor de coffeeshops in de deelnemende gemeenten.

In andere gemeenten geldt net zo goed dat klanten van coffeeshops goed moeten worden voorgelicht over (de risico's van) het gebruik van wiet en dat deze klanten bij tekenen van problematisch gebruik worden doorverwezen naar informatie of zorg.

In dat kader adviseert KH Legal Advice om een zogenaamd P(reventie)-criterium toe te voegen aan de bestaande AHOJG-criteria en preventie en training verplicht te stellen voor alle coffeeshops in Nederland, niet alleen voor de coffeeshops die deelnemen aan het experiment.

Teelt

Hierna zal nader worden ingegaan op de aspecten rond de teelt, vanuit het perspectief van een cliënt van KH Legal Advice die in dit stadium liever anoniem wil blijven, maar wel bereid is zijn kennis en ervaring te delen met het kabinet.

Achtergrond

Mijn cliënt heeft meer dan 25 jaar ervaring in de glastuinbouwsector, meer specifiek in de veredeling en opkweek van diverse plantensoorten. Daarnaast heeft mijn cliënt de nodige kennis in huis om er voor te zorgen dat de diverse schakels binnen de productieketen op elkaar aansluiten en samenwerken in plaats van elkaar tegenwerken. Verder heeft mijn cliënt de nodige ervaring met risicomanagement, waardoor hij in staat is een goede inschatting te maken over de manieren waarop mensen de teelt van cannabis kunnen frustreren of saboteren. Mijn cliënt denkt dat het kabinet niet beschikt over de juiste informatie en dat het experiment zoals het nu wordt voorgesteld niet kan en zal slagen. Op deze manier krijg je volgens mijn cliënt nooit een goed en uniform product. Bovendien is het experiment veel te gemakkelijk te saboteren.

Het verbaast mijn cliënt dat het kabinet in het kader van het experiment niet of nauwelijks overleg heeft gevoerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse agri-food sector. Dat vindt hij een gemiste kans. Daarom heeft hij KH Legal Advice benaderd met het verzoek om zijn zorgen over de inrichting van het experiment kenbaar te maken aan het kabinet via deze consultatie.

Mijn cliënt vindt het onbegrijpelijk dat het volledige productieproces van wiet en alle handelingen die nodig zijn om het product af te kunnen leveren aan coffeeshops verplicht moeten plaatsvinden op één en dezelfde locatie. Als een aanvraag voor de teelt meerdere locaties omvat, mag er geen vermenging plaatsvinden van de wiet die op de ene locatie is geteeld met de wiet die op andere locaties is geteeld. Ook moet een teler die op meerdere locaties cannabis verbouwt straks op iedere locatie aparte machines en aparte faciliteiten hebben voor het verpakken van de op die locatie geteelde cannabis. Naarmate het product bijna klaar is verhoogt dit de kans op criminaliteit. Ook de beveiliging brengt hoge kosten met zich mee. Het zou veel efficiënter zijn om de cannabisplanten op een centrale, beveiligde locatie verder te verwerken.

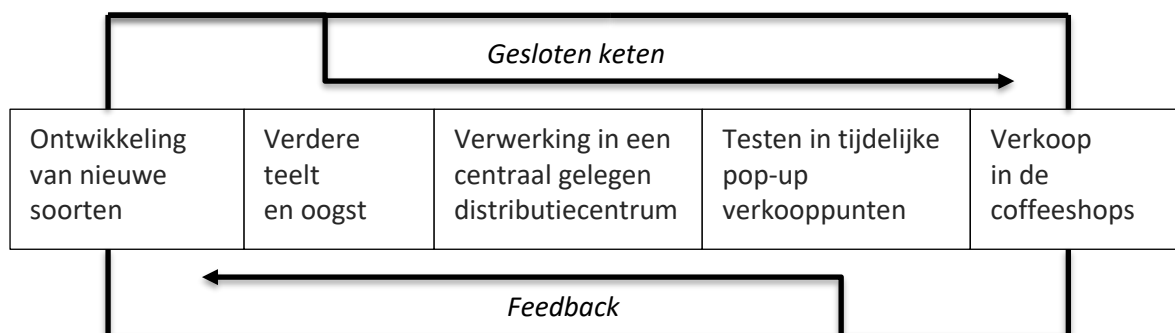
Telers worden straks niet alleen verplicht om zorg te dragen voor de teelt, ze worden ook verplicht alle handelingen te verrichten die nodig zijn om het product af te kunnen leveren bij de coffeeshops, waaronder het verwerken, verpakken en opslaan van wiet tot en met het gereedmaken van wiet voor het transport naar de coffeeshops. Deze opzet brengt niet alleen onnodige extra kosten met zich mee, maar hieruit blijkt ook dat onvoldoende rekening is gehouden met het feit dat de teeltcyclus van cannabis bestaat uit verschillende fasen, die veel efficiënter op elkaar kunnen aansluiten, hetgeen telers de mogelijkheid biedt de kwaliteit te verbeteren, de kosten te minimaliseren en de productiecapaciteit significant te verhogen.

Stappenplan

Mijn cliënt wil graag het volgende stappenplan onder de aandacht brengen van het kabinet:

1. Geef een bedrijf dat gespecialiseerd is in het veredelen van cannabisplanten de mogelijkheid om sneller nieuwe soorten te ontwikkelen en deze vervolgens kwekersrechtelijk te beschermen. Zodoende krijg je een beter en constanter product van hoge kwaliteit. Dit bedrijf produceert en verkoopt alleen stekjes aan van te voren vastgestelde en vergunde opkweekbedrijven.
2. Deze vergunde opkweekbedrijven telen vervolgens de cannabisplanten totdat de cannabis geoogst kan worden. Vervolgens worden de (afgeknipte) cannabisplanten vervoerd naar een centraal gelegen en beveiligd distributiecentrum voor verdere verwerking.
3. In dit beveiligde distributiecentrum wordt de cannabis verder verwerkt onder regie en toezicht van de overheid. Vanuit het beveiligde distributiecentrum wordt de wiet vervolgens gedistribueerd richting tijdelijke pop-up verkooppunten.
4. Deze tijdelijke pop-up verkooppunten worden aangestuurd door een gezamenlijke afvaardiging van de deelnemende gemeenten en de coffeeshops. Het doel van de tijdelijke pop-up verkooppunten is het vergaren van kennis, het organiseren van feedback en het testen van nieuwe producten onder consumenten.
5. Zodra een product goed is bevonden door de consument verdwijnt het uit de tijdelijke pop-up verkooppunten en wordt het beschikbaar gesteld voor alle coffeeshops die (willen) deelnemen aan het experiment.

Visuele weergave

Nadere toelichting

Ad 1. Het ontwikkelen van nieuwe soorten kost veel tijd en geld. Van de vele honderden soorten blijven er uiteindelijk maar een paar over. Als dit niet wordt uitbesteed aan een gespecialiseerd bedrijf, dan kan het jaren duren voordat er sprake is van een stabiel en constant product van hoge kwaliteit. Hiermee kan Nederland zich onderscheiden ten opzichte van andere landen en de opgelopen achterstand weer inlopen.

Ad 2. Onder een opkweekbedrijf wordt verstaan een groot, modern tuinbouwbedrijf dat is verdeeld in diverse compartimenten met een hoge mate van automatisering, strak aangestuurd en geleid door een professionele directie. Zo'n bedrijf heeft extra flexibiliteit en de mogelijkheid om op te schalen, indien nodig. Als bepaalde soorten populair blijken te zijn en de vraag neemt toe, dan kan de productie snel worden uitgebreid.

Ad 3. Door de cannabisplanten onbewerkt naar een centraal gelegen en beveiligd distributiecentrum te brengen voor verdere verwerking haal je een groot deel van het risico qua criminaliteit weg. Op deze manier kunnen de cannabisplanten op één veilige plaats met een beperkt aantal goede en betrouwbare mensen verder worden verwerkt en klaar worden gemaakt voor distributie. Tegelijkertijd kan data worden verzameld en kunnen uniforme metingen worden gedaan die nodig zijn voor de certificering.

Ad 4. Op deze manier kan eenvoudig op meerdere plaatsen informatie worden verzameld die van belang is voor alle schakels in de keten. De tijdelijke pop-up verkooppunten kunnen op verschillende manieren worden vormgegeven: een tijdelijke winkel, een rijdende wiettruck of een cannabis social club, waar mensen lid van kunnen worden. Hiermee krijgen de deelnemende gemeenten alsnog de door hen gewenste ruimte om te experimenteren.

Ad 5. Dit is het uiteindelijke doel van het experiment. Een kwalitatief hoogstaand, veilig en gecertificeerd product dat voor iedereen te koop is in de coffeeshop voor een eerlijke prijs.

Nederlandse banken

De Rijksoverheid zal vooraf met de Nederlandse banken moeten praten om ervoor te zorgen dat deelname aan het experiment niet wordt beschouwd als illegaal en onwenselijk. Als nu het C-woord (cannabis) valt, zelfs al gaat het om een legale toepassing, krijgen ondernemers niet eens een IBAN-nummer. Ook krijgen ondernemers geen enkele vorm van financiering. Afspraken over financiering van andere projecten kunnen zelfs onder druk komen te staan. Dit is een van de redenen waarom mijn cliënt op dit moment liever anoniem wil blijven.

Den Haag, 21 december 2018

mr. Kaj Hollemans
KH Legal Advice

Noten

---

¹ <https://www.gemeente.nu/veiligheid/handhaving/grapperhaus-wil-weer-in-gesprek-over-wietproef/>

² <https://coffeeshopbond.nl/blog/gereguleerde-wiet-naast-bestaande-assortiment>

³ <https://drugsinc.eu/het-experiment/>

⁴ <https://www.drugsinfo.nl/publiek/vraag-en-antwoord/resultaten/antwoord/?vraag=38623>